

KOSSUTH IFJÚ HONVÉD HAGYOMÁNYŐRZŐ

Az 1994-ben alakult nagykátai Kossuth Lajos Hagyományörző Csapat kezdettől fogva kiemelt feladatának tekintette a településhez, a magyar történelem részét képező eseménnyel kötődő 1848/49-es hagyományok feltárását, népszerűsítését, hagyománnyá nemesítését. Ennek a törekvésnek szellemében a Nagykátán 1849-ben történtek hiteles krónikáját kutattuk fel, tettük közre a sajtóban és más kiadványokban. Kezdeményeztük emléktáblák létesítését, a temetőben honvédsírokat állítottunk helyre. A forradalom és szabadságharc 150. évfordulójától figyelmünk mind inkább a katonai hagyományörzés felé fordult.

1998-99-ben a „Kossuth Lajos azt üzenté...” országos emlékörző mozgalomban 150 központi, illetve magunk szervezte programban vettünk részt.

A tápióbicskei ütközet másfél évszázados évfordulóján, 1999-ben létrehoztuk az ország első katonai hagyományörző diáktüzér csapatát. A Koroknay Dániel Diáktüzér Csapatot szervezésünkben szövetségi közösséggé nyilvánították, melybe a belépést a diáktüzér próba letételével lehetett teljesíteni. A 6 fontos ágyú kezeléséből alkotott próbát az elmúlt közel tíz év alatt több százan teljesítették. Az ütközet mindenkori emléknapiján, Koroknay Dániel, Szabó Jóska, Pilaszanovics Béla helytállásának évfordulóján, április 4-én eljöttek Nagykátára többek között Békésszentandrásról, Sárkeresztúrról, Mádról, Pápáról, hogy a 6 fős lövegkezelő osztagok az ágyú tüzekészültségbe helyezéséről bemutatót tartsanak. A bemutatót Móczár Béla nyugállományú tüzér alezredes, a csapat tiszteletbeli tagja minősítette. A diáktüzér-próba részét képezte, hogy az ágyúkezelés után délután részt lehetett venni a tavaszi emlékhadjárat tápióbicskei csataimitációjában. A diáktüzér-próba hivatalosan is szövetségi rendezvényé vált, melynek költségeit mindvégig a Kossuth-csapat fedezte.

2002-ben, Kossuth Lajos születésének 200. évfordulójának tiszteletére a csapat elhatározta, hogy az évtől kezdődően résztvevője lesz Közép-Európa legjelentősebb katonai hagyományörző rendezvényének, a tavaszi emlékhadjáratnak. Vállalásunk komolyságát bizonyította, hogy ekkor már mintegy négy éve vettünk részt a hadjárat különböző rendezvényein.

A csapat 1996-tól a Kossuth Szövetség igazolt tagja, s a hadjáratot sokoldalúan kívántuk felhasználni a nagy magyar emléke ápolására. Az ezredforduló éveiben a csapat honvéd egyenruhás tagjai állandó résztvevői voltak a Kossuth Szövetség rendezvényeinek, országos táborainak. Emlékezetes marad számunkra az 1999-es Országos Kossuth-táborban való részvétel, programja bonyolításában való tevékeny közreműködésünk.

2001-ben alapító tagjai lettünk a Magyar Hagyományör Világszövetségnek. A Magyarország Felfedezői Szövetség a csapat szövetségi reszort feladatává tette az 1848/49-es katonai hagyományok szövetségen belül történő szervezését és népszerűsítését, abba minél nagyobb számban a diákok bevonását.

2002-től minden évben a hadjárat legnagyobb létszámú közreműködő egységét állította ki a csapat. Így pl. április 4-én több mint száz tizenéves diákot vontunk be minden évben a Tápió partján zajló ütközet megjelenítésébe. A csapat kezdettől fogva törekedett arra, hogy a hadjárat –még ha alkalmi szinten is- minél több, nem hagyományörző gyerek számára is életének jelentős élménye legyen. Több esetben tudtuk bevonni játékunkba a cserkészeket, úttörőket, gyermekszervezeten kívüli diákokat. Ők mint diáktüzérek, honvédek, népfelkelők, nemzetörök lettek egy-egy alkalomra a zászlóalj tagjai.

A hadjárat „társadalmasítása” céljából 2003-ban létrehoztuk a „Kossuth-zászlóalj” és a „Kossuth-toborzó” keretjátékunkat. Minden év március 15-ike tájékán a felfedezők hagyományos zarándokútján, a Kossuth-mauzóleum mellvédjén hirdettük meg programunkat, hívtuk a zászlóalj soraiba a gyerekeket. A toborzót saját kérésre eddig Turán, Dányon,

Horton, Jászdózsán szerveztük meg, melynek segítségével az említett települések kisiskolásai, mint népfelkelők részesei lehettek a hadjárat egy csataimitációjának.

Két éve szerveztük meg április 5-én először –Kossuth 1849-es nagykátai látogatása emléknapiján- a tavaszi emlékhadjáraton belül a négy települést érintő „Kossuth-emlékutat”. Az emlékút keretében szervezet formában tisztelegtünk Kossuth 1849-es látogatásai helyszínein.

A Kossuth-zászlóalj lobogójára több mint húsz település polgármestere, több országos civil szervezet, hagyományőrző csapat, magánszemély kötött szalagot. Beer Miklós váci püspök két alkalommal részesítette áldásban katonai hagyományőrzőinket. A Kossuth-zászlóalj, mint keretszervezet beváltotta a hozzá fűzött reményeket, több száz diákkorú fiatal számára biztosította az élő történelemórakon való részvételt.

A Kossuth-csapat az évek folyamán fokozatosan bővítette eszköz, hagyomány és rendezvény választékát. Amikor egy kis pénzre szert tettünk, akkor abból első helyen a hadjárat részvételi költségét próbáltuk biztosítani. Jutott pénz –sajnos nem egyenlő elosztásban- az egyenruházat bővítésére, fegyverek, zászlók és más korhű kellékek előállítására, beszerzésére. Kialakult a katonai hagyományőrzők minősítésének, előléptetésének, kitüntetésének rendszere. Budavár bevétele, a „Magyar Honvédelem Napja” alkalmából a budavári honvédelemkmű előtt került sor legtöbbször a hadnagyok avatására, melyet a gyermekhősök budavári kopjafája előtt, a felfedezők ünnepségén is megismételtünk.

A szolgálati pontok alapján tiszthelyettesi rangot kaphatnak a több éven át egyenruhát viselők. Az elmúlt években sorra kerestük fel 1848/49 helyszíneit, a temetőkben a honvédek sírjait, a történelmi csatamezőket. Ilyenkor a katonai alakosság szabályainak megfelelően tartottunk tisztelegést, koszorúzást, megemlékezést. Egy alkalommal végigjártuk a Felvidéki Hadjárat útvonalát is.

A Honvédelmi Minisztérium és a Magyar Hagyományőr Világszövetség az elmúlt évek során többször adományozott a csapatnak kollektív, valamint egy-egy tagjának egyéni kitüntetést.

A Kossuth-csapat fentebb vázolt katonai hagyományőrző programjainak képei megtekinthetők a csapat honlapján: a **kossuth94.5mp.eu** elérhetőségen.

A Kossuth Lajos Hagyományőrző Csapat a Magyarország Felfedezői Szövetség 2010. november 13-án megtartandó közgyűlésén javaslatot kíván tenni egy új szövetségi tevékenységi kör, a

KOSSUTH IFJÚ HONVÉD HAGYOMÁNYŐRZŐ

próba bevezetésére. A honvédpróba építene a szövetségen belül kezdettől fogva meglévő, 1848/49-es gyermekhősök kultuszára, a nagykátai hagyományőrzők –e célból fentebb vázolt- közel 15 éves tevékenységi formáinak hasznosítható elemeire, a Kossuth Szövetséggel kezdettől fogva szoros kapcsolatára.

A honvédpróba teljesítésének feltételei:

- A szövetség közgyűlése által jóváhagyott próba teljesítésére csapatok jelentkezhetnek, a próba feltételeit egyénileg nem lehet teljesíteni.
- Minden egyes alkalommal max. 20 fő részére tudjuk biztosítani a kelléket: honvédsapka, szuronyos puská, stb.
- A nagykátai Kossuth-csapat vezetőjével egyeztetett helyszínen és időpontban kb. 3-4 órás időtartamú program keretében történne a próba teljesítése. A próbát lehet szervezni a csapat bázis településén, Nagykátán, esetleg több csapat által közösen kijelölt helyszínen.
- A Kossuth-csapat kiképző szakasza a helyszínre szállítva biztosítja a kellékeket, a toborzó és a kiképzés, az eskütétel katonai alak formáit. A programhoz

kapcsolódó helyi kezdeményezést szívesen veszünk, azt a tervezésnél kérjük a csapat vezetőjének jelezni.

A Kossuth-zászlóalj megalakulása:

Március 15-ike tájékán a szövetség hagyományos, a Kerepesi Temető Nemzeti Sírkertjében megtartandó zárandokútján, a Kossuth-mauzóleum mellvédjén hangzik el a felhívás, a toborzó szövege. (Utalás a honvédtáborra, a tavaszi hadjárat programjaiban való részvételre, stb.) A felhívás az interneten is eljut majd a csapatokhoz.

Kossuth-toborzó:

Kossuth eredeti beszédeiből összeállított kiáltványt –mint korabeli kormánybiztos- vagy a fogadó csapathoz kötődő személy, vagy a nagykátai csapat egyik honvédruhás tagja olvassa fel.

A toborzó műsora színesíthető a fogadó csapat által dekorációval, tánccal, verssel, zenével, énekkarral. Amikor a beszéd végén elhangzik: „Ki akar Kossuth katonája lenni?” , a honvédpróba teljesítését vállalók a toborzó asztal elé állnak. Ekkor minden jelentkező fejébe katonacsákót húzunk, kezébe „foglalóként” Kossuth-bankót nyomunk. Az újoncok mellére a helybéli lányok –előnyben a népviselet!- kokárdát tűznek.

A honvédnak jelentkezőket a csapat vezetője, képviselője jelképesen búcsúztatja, kívánja nekik az eredményes kiképzést, a honvéd eskü teljesítését: a haza megvédését. Az újoncokat a kiképző katonák kétsoros vonalba állítják, majd elvonulnak velük a kiképző honvédtáborba.

Kiképzés a honvédtáborban:

A honvédtábor kellékeit előre el kell helyezni. A bejáratot egy stilizált sorompó jelképezi – kívánságra tudunk ilyet hozni-, amelynél őrség áll. A táborban a fogadó csapat kialakíthat főzősarkot, kantint, pihenő körletet, stb. A kiképzés végén a honvédek esetleg közösen fogyasztják el a bográcsban főtt ételt vagy a hideg kosztot. A tábor berendezését minden esetben saját igénye és ötletei alapján a fogadó csapat alakítja ki. A bevonulás után a tábor parancsnoka –a Kossuth-csapat vezetője- ismerteti a tábori regula szabályait, majd az újoncokat átadja a kiképzést vezető hadnagynak.

A kiképzés korabeli vezényszavak alapján előbb a menetelés, fordulás –tehát még fegyver nélkül történő mozgás- egyszerre történő teljesítésére irányul. A második részben a fegyver fogásának, tartásának, a fegyverrel történő mozgásnak, a katonai alakzatban történő menetelésnek a szabályait sajátítják el. A kiképzés harmadik részében harci alakzatokat vesznek fel: pl. arcvonalban történő szuronyt szegezve történő menetelés, egyszerre történő sortűz, lovasroham elhárítása, stb.

A kiképzés kb. másfél-két órát vesz igénybe. (Félóránként rövid szünet, mely alatt a tábort nem lehet elhagyni: „kóstoló” ez így a korabeli tábori életből.) A kiképzés végén a kiképző tiszt jelentést tesz a tábor parancsnokának, aki megismerli a kiképzés legfontosabb elemeit. Amennyiben úgy ítéli meg, hogy az újoncok megismerték, elsajátították a korabeli katonai regula szabályait, engedélyt ad a honvédeskü letételére. Ekkor lehet –az ünnepélyes eskütétel előre kitűzött időpontját figyelembe véve- elfogyasztani a táborban a kiképzés alatt készült menázsit.

Honvédeskü:

A honvédtábor területéről katonai alakzatban, fegyverrel az alakuló térre –a programot kezdő toborzó helyszínére- vonul az egység. Célszerű –miként volt az mindenkor a katona életében- erre az eseményre a honvédek szüleit, tanárait meghívni. A kiképző parancsnok jelentést tesz a rangidős tisztnek, aki megismerli a parancsszóra tisztelgést bemutató honvédeket. „Jó napot honvédek!” köszöntésére harsány „Erőt, tisztességet!” a csapat válasza.

A parancsnok értékeli a kiképzést, köszönti a haza védelmére készen álló honvédeket. A zászlóalj meghajtott lobogója előtt elhangzik a korabeli honvédeskü. Az eskü szövegét egy kiváló hagyományörző –a kiképzésben élenjáró- honvéd olvassa előre mondatról-mondatra.

Az eskü szövegét egyenként aláírják a honvédek. A parancsnok „Honvéddá fogadom!”-mal fog kezét, s átadja a próba teljesítését igazoló oklevelet és kitűzőt.

A lajstrom-könyv aláírása után az egység díszmenetben vonul el a katonai előljárók, a szülők, barátok, tanárok előtt. A honvédpróbát teljesítő egységről a csapatzászlóval csoportkép készül, mely a névsorral együtt felkerül az internetre. A csapat vezetője – amennyiben erre még nem került sor- szalagot köt a Kossuth-zászlóalj lobogójára. A díszmenet után a honvédek számára „Oszolj!”, s fegyverek gúlába rakása, a sapkák visszaadása történik.

Honvédek a Kossuth-zászlóaljban:

A honvédpróbát teljesítők visszavonásig teljes jogú tagjai a szövetség Kossuth-zászlóaljának. Amikor a zászlóalj éves programját év elején kialakítja, arról a szövetségi körlevélen keresztül értesíti a honvédeket. Az egyes programokba –csatabemutatók, felvonulások, ünnepek- előre egyeztetett formában kapcsolódhatnak be a próbát teljesítők. (Célszerű összekötőt választani, aki a zászlóalj parancsnokával tartja a kapcsolatot.) Korlátozott számban van lehetőség egyenruha viselésére, korlátlanul lehet népfelkelőként - korabeli parasztgúnyában- a zászlóalj létszámát gyarapítani. Minden egyes, a zászlóalj programjában való részvételért szolgálati pont jár, mely alapján a legkitartóbb, legtöbb résztvevőt összegyűjtő honvédek katonai hagyományörző kitüntetés, előléptetés – tiszthelyettes, tiszti- kaphatnak. Mindezek átadása a korabeli katonai alakosság szabályainak megfelelő formában valamely szövetségi ünnepségen –javasolt a „Fel, Budára!” rendezvény-történne.

A honvédpróbát a **Kossuth Szövetség** patronálja. A szövetség –mely az eddigi kiváló kapcsolatot mintegy megalapozva, felfedezőknél Monokon, Kossuth szülőhelyén a szövetségi zászlót adományozta- lehetőségéhez képest hozzájárul a kitűzők gyártásához. A Kossuth Szövetség ezután a honvédpróbát teljesített hagyományörzők számára adományozza a „Kossuth-tiszt” kitüntetését. A szövetség vezetői –miként teszik azt már évek óta- ezután is részt vesznek a katonai hagyományörzők szervezte rendezvényeken.

Nagykátá, 2010. november 11.

**Basa László csapatvezető,
a Kossuth-zászlóalj parancsnoka**

A honvédpróba szabályzatát a Magyarország Felfedezői Szövetség 2010. november 13-án megtartott közgyűlése elfogadta. Megjelent a kossuth94.5mp.eu jelzetű honlapon 2010. november 13-án.